

Hazine Müsteşarlığından:

09.10.2007

5684 SAYILI SİGORTACILIK KANUNUNUN 11 İNCİ MADDESİNİN DÖRDÜNCÜ
FIKRASININ UYGULANMASINA İLİŞKİN GENELGE

(2007/17)

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrası "Sigorta sözleşmelerinde kapsam dahiline alınmış olan riskler haricinde, kapsam dışı bırakılmış riskler açıkça belirtilir. Belirtilmemiş olan riskler teminat kapsamında sayılır." hükmünü amirdir. Anılan hüküm ile sigorta sözleşmesine konu teşkil eden riskler çerçevesinde, sigortacının sorumluluğu dışında bırakılan hallerin tereddüte mahal vermeyecek şekilde sözleşmede belirtilmesi amaçlanmıştır.

Konu, benzer şekilde Türk Ticaret Kanunu'nun 1266 ve 1281 inci maddelerinde de düzenlenmiştir. Öncelikle, Türk Ticaret Kanunu'nun 1266 ncı maddesi uyarınca, sigorta poliçesinin, sigortanın konusunu ve sigortacının üstüne aldığı rizikoların neler olduğunu içerecek şekilde düzenlenmesi gerekir. Söz konusu Kanun'un 1281 inci maddesi çerçevesinde de sigortacı, ilke olarak, harp ve isyan dışındaki her türlü riskten sorumludur. Ayrıca, sigortacının sorumlu olduğu rizikolardan birinin sigorta sözleşmesinden istisna edilmesi halinde meydana gelen zararın istisna kapsamında olduğunun ispatı da sigortacıya aittir. Türk Ticaret Kanunu'nun 1264 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca ispat yükümlülüğüne ilişkin düzenlemenin sigortalı aleyhine değiştirilmesi de mümkün değildir. Bu noktada, *Sigortacılık Kanunu'nun 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan düzenleme, Türk Ticaret Kanunu'nun 1266 ve 1281 inci maddelerinde yer alan hükmün bir anlamda tekrarı mahiyetindedir.* Diğer taraftan, Sigortacılık Kanunu'nun 11 inci maddesinin birinci fıkrası ve Türk Ticaret Kanunu gereği, sigorta sözleşmelerinin ana muhtevası, Müsteşarlıkça onaylanan ve sigorta şirketlerince aynı şekilde uygulanacak olan genel şartlara uygun olarak düzenlenecek ve sigortalı aleyhine olmamak kaydı ile özel şartlar tesis edilebilecektir. Dolayısıyla, önceden olduğu gibi, Sigortacılık Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra da genel şartlarla teminat dışında bırakılanlar dışındaki tüm riskler, sigorta konusu içinde kalmak, kanuna, ahlaka ve adaba aykırı olmamak ve kasta dayanmamak şartıyla teminat içindedir.

Sigortacılık Kanunu'nun 11/4 maddesi hükmü öncelikle sigorta konusuyla birlikte değerlendirilmelidir. *Diğer bir ifade ile söz konusu hükmün sınırını, sigortacının hangi riske karşı teminat verdiğini gösteren sözleşmenin konusu* teşkil eder. Örneğin, yangın riskine karşı teminat veren bir sözleşmede, hırsızlığın veya dolu gibi yangınla ilgili olmayan risklerin teminat dışında bırakıldığının belirtilmesine gerek yoktur. Zira, sigorta sözleşmesinin konusu gereği yangın dışındaki tüm riskler, zaten sigorta teminatının dışındadır. Sözleşmelerde yer alan "teminat dışı" kavramı ise, sigorta konusu içinde kalsa bile teminat verilemeyecek hallere ilişkindir. Bu noktada, Türk Ticaret Kanunu'nun 1266 ve 1281 inci maddelerinde olduğu gibi Sigortacılık Kanunu'nun 11/4 maddesi hükmü de, sigorta konusu ile ilgili olmayan risklerin dahi sözleşmede teminat dışı olarak gösterileceği, bu yapılmamışsa dünyadaki tüm risklerin sigorta kapsamı içinde sayılacağı şeklinde yorumlanamaz.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde söz konusu madde uygulamasında;

a) Teminat dışı haller sigorta konusu ile bağlantılı olarak belirlenecek,

b) Genel şarlarda mutlak veya aksine sözleşme yapılabilir olmakla birlikte ilke olarak teminat dışı bırakılanlar haricindeki tüm hususlar, sigorta konusu içinde kalmak kaydıyla teminat içinde sayılacaktır.